

BETTY-KIRJAT

KAISA IKOLA

*Betty:
Joulumuistaja*

Kaisa Ikola

Betty: Joulumuistoja

SAGA Egmont

Betty: Joulumuistoja

Cover image: Shutterstock

Copyright © 2014, 2023 Kaisa Ikola and SAGA Egmont

All rights reserved

ISBN: 9788727108254

1. POD edition

No part of this publication may be reproduced, stored in a retrieval system, or transmitted, in any form or by any means without the prior written permission of the publisher, nor, be otherwise circulated in any form of binding or cover other than in which it is published and without a similar condition being imposed on the subsequent purchaser.

www.sagaegmont.com

Saga is a subsidiary of Egmont. Egmont is Denmark's largest media company and fully owned by the Egmont Foundation, which donates almost 13,4 million euros annually to children in difficult circumstances.

Eräs kirje

Kotona kesäk. 5. pv

Rakas isoäiti!

Suuri kiitos viimeisimmästä kirjeestäsi ja setelistä sen sisällä. Olit enemmän kuin oikeassa arvellessasi, että minulla on näin kesän myötä hiukan enemmän juoksevia menoja.

Oli ilahduttavaa kuulla, että olet viihtynyt edelleen Bathissa ja hoidot ja terveysvesi auttavat kihtiisi. Toivottavasti olosi jatkuukin hyvänä. Tämä talvi oli niin ankara, että olit viisas, kun lähdit Englantiin.

Me tietysti olemme ikävöineet Sinua hirvittävästi. Oli mukava kuulla, että Sinäkin ehdit ikävöidä meitä kaikkien uusien tuttavuuksiesi parissa! Toivottavasti tulet pian kotiin, vaikka tietysti tämä meikäläinen seurapiirielämä ei ole mitään kylpylän jälkeen. Isä tai minä olemme käyneet säännöllisesti katsomassa, että asunnollasi on kaikki kunnossa. Isä varmaan onkin

kirjoittanut Sinulle siitä kaikesta. Äiti sanoi hoitavansa suursiivouksen sitten kun tietää, koska palaat.

Me voimme hyvin ja olemme olleet enimmäkseen terveinä. Hyvä niin, sillä kun äiti joutui vilustumisen tähden vuoteeseen muutamaksi päiväksi kevättälvella, se merkitsi täyttä kaaosta tässä taloudessa. Te äiti-ihmiset olette niin kovin monessa asiassa korvaamattomia! Hän toipui onneksi nopeasti, sillä vaikka sisarellani on monia hyviä avuja, ei hänestä oikein ollut taloutta hoitamaan.

Ei häneltä nyt tietysti sitä voi niin kovasti vaatiakaan, hänhän käy kouluaan enemmän tai vähemmän ahkerasti – en tosin tiedä, oppiiko hän siellä yhtään mitään, mutta hauskaa hänellä tuntuu olevan. Kirjoittanee Sinulle itse kuulumisistaan.

Oletettavasti hän ei mainitse sanallakaan nimeä Alan Smollett, äläkä sano, että minä kerroin! Se on joku poikakoululainen, jonka kanssa sisarellani on talven aikana ollut tapana kadota kävelemään. Huolehtivan veljen tavoin olen tietysti kuulustellut Chrissyä asiasta, ja ymmärtääkseni poika on kunnollinen.

Viime kirjeessäsi kysyit, olenko minä kipeä, kun en ole koko talvena kirjoittanut mitään mistään ”uusista tytöistä”. Myönnän, että olen varmaan ansainnut tuon näpäytyksen, mutta tottahan Sinä tiedät, isoäiti, etten ole ollut heidän kenenkään suhteen aivan tosissani.

Kun viimeksi otin isän kanssa yhteen, sainkin taas kerran kuulla, miten minun olisi aika jo vakiintua ja miten minun pitäisi ottaa *jokin asia* tosissani. (Älä nyt murehdi tätä, isoäiti. Ainahan me otamme yhteen. Ei se taaskaan alkanut sen vakavammasta kuin että minä ehdotin jotakin muutoksia myymälässä, ja isähän ei kestä sitä, että häntä koettaa neuvoa.

Murjotimme tahoillamme jonkin aikaa ja koetimme sitten olla kuin ei mitään olisi tapahtunut.)

Kummallista tässä on se, että kun minä sitten teen jotakin ”vakiintuakseni” ja ”ollakseni tosissani”, saan kuulla, miten minun pitäisi joskus olla kotona eikä juoksennella iltakaudet kaupungilla!

Olen kaivannut Sinua kovasti, isoäiti. Jos olisit ollut tämän talven ja kevään kotona, olisin jo monta kertaa tullut luoksesi ripittäytymään, sillä jälleen kerran kaipaisin viisaita neuvojasi. Ja haluaisin kertoa Sinulle ihmisestä, joka on ensimmäisen kerran saanut minut todella harkitsemaan ”vakiintumista”. Olisi helpompi kertoa siitä kasvatusten kuin kirjeessä, mutta kun kerran päätit olla Bathissa näin pitkään, minun lienee jo paras jotakin kirjoittaa.

Turha kai sanoakaan, että tämä on luottamuksellista! Chrissy tietää jo aivan liikaa, sillä vaikka hänellä on hyvä sydän, hän on melkoinen lörppäsuu, enkä halua äidin ja isän sekaantuvan tähän ennen kuin uskallan toivoa jotakin. Enkä uskalla toivoa vielä vähään aikaan mitään. (Kuulen Sinun sanovan, että on aivan oikein, jos minäkin saan joskus hiukan räpistellä. Nöyrästi tunnustan, että niin se varmasti onkin. Kunhan en joudu räpistelemään mahdottoman kauan. Olen oppinut kai liian hyvälle.)

Jos olisin luonasi Lady Stair's Closessa, kuten toivoisin olevani, Sinä varmaan tässä kohdin jo ravistelisit minua ja käskisit lopettamaan esipuheet ja siirtymään tarinaan. Kuulehan sitten.

Muistat varmaankin, että äiti ja isä pitivät Chrissylle syksyllä syntymäpäiväkestit. Käytännössä siis asunto oli täynnä kikattavia

tyttökoululaisia, ja minun alkuperäinen tarkoitukseni oli pysytellä sieltä niin kaukana kuin suinkin.

Mutta Chrissy jännitti iltaa kauheasti – tulossa oli myös muutamia hänen uusia luokkatovereitaan, ja hän pelkäsi, ettei kaikki menisi hyvin ja että näillä olisi ikävää. Kuulemma jollakin heistä oli jo ollut syntymäpäivänään tanssiaiset, ja sellaisiahan ei meidän tiloissamme voisi järjestää, joten Chrissy pelkäsi juhliensa vaikuttavan lapsellisilta.

Niinpä hän pyysi ja kerjäsi, että tulisin mukaan edes osaksi iltaa. En oikein käsittänyt, miten minun läsnäoloni voisi viihdyttää sellaista koulutyttöjen laumaa, mutta en hennonut lopulta kieltäytyäkään.

Sitä paitsi minua kiinnosti yksi näistä Chrissyn uusista tovereista. Hän oli koko syksyn lörpötellyt jostakin Beatrice Stewartista – jota kuulemma pitää ehdottomasti kutsua Bettyksi eikä Beaksi – ja joka on kotoisin Ylämaalta ja kaikella tavalla ihmeellinen. En osannut päättää, mikä osa Chrissyn puheista oli totta ja mikä ei, tiedäthän Sinä miten paljon hän puhuu. Mutta minua kiinnosti nähdä tämä ”maailman paras kirjoittaja”, joka oli ”niin rakas ystävä” ja ”kovin herttainen”!

Jossakin vaiheessa iltaa siis jätin isän kauppaan ja läksin ylös asuntoon. Minua vastaan tulviva puheensorina kertoi, että tuskinpa kenelläkään ikävää oli. Mutta äiti oli luvannut tehdä kanelileivoksia, ja tunnustettakoon, että ne houkuttelivat minua enemmän kuin vieraat, sillä minä en oikein viihdy lastenkamarissa.

Mutta koska minut oli kerran pyydetty paikalle vieraita huvittamaan, menin sisään ja koetin olla huvittava. Todennäköisesti olin lähinnä ärsyttävä.

Tunsin joukosta muutamia Chrissyn vanhoja ystäviä. Mutta tyttöjä oli niin monta, että arvelin olevan kohteliasta kysyä muidenkin nimet.

He vastasivat vuorollaan innokkaina – kaikki paitsi yksi joukosta. Hän oli lapsellisen näköinen tyttö, jonka vaaleat kiharat oli sidottu kimpuksi niskaan ja jolla oli yllään valkea puku kuin enkelillä. Hän näytti pelkäävän minua ja yritti piiloutua johonkin äidin viherkasvien taakse.

Kysyin Chrissyltä, kuka tuo ujo olento oli, ja hämmästykseni Chrissy vastasi tytön olevan Betty Stewart. Olin sisareni puheiden perusteella saanut tuosta hänen palvomastaan ihmeolennosta aivan toisenlaisen kuvan. Ainakaan en ollut osannut odottaa hänen olevan ihmisarka!

En käsitä, mistä se tuli, mutta yhtäkkiä kuulin nimittävänä tyttöä Sapphoksi, rakkauden runoilijattareksi. Lapsi parka punastui ja hämmentyi entisestään ja minä lakkasin nopeasti kiinnittämästä häneen enää mitään huomiota, jotten tekisi hänen oloaan vieläkin kiusallisemmaksi.

Mutta sen illan aikana en saanut hänestä silmiäni irti. Jo se, että hän oli siitä puhelevasta ja kikattavasta parvesta ainoa maalta tullut, teki hänestä mielenkiintoisen. Vaikka hän näytti vielä lapselta, hänen sinisissä silmissään oli outoa kypsyyttä ja vakavuutta. Sellaista olen ennenkin nähnyt niiden ihmisten silmissä, joita ei ole liian aikaisin pakotettu aikuisen muottiin.

Voin arvata, että olet vähän järkyttynyt, isoäiti. Niin olin minäkin. Kuka olisi saattanut kuvitella, että Edinburghin tyttöjen hemmottelema Duncan Fleming kiinnostuisi pikkusisarensa luokkatoverista!

Ja kaiken huippu oli se, että tyttö tuntui olevan minulle aivan immuuni, enkä minä ole sellaiseen oikein tottunut. Järjestin

hänet itseäni vastapäätä teepöydässä ja omahyväisesti kuvittelin hänen olevan kohta valmis pieneen silmäpeliin, sillä sen tiedän kyllä osaavani ja siitä tytöt yleensä pitävät. Mutta kesti aikansa, ennen kuin sain hänet edes puhumaan itselleni saati hymyilemään (tosin se oli odottamisen arvoista, sillä hänellä on hymykuopat!), ja loppuillasta hän vältteli minua kaikin tavoin.

Jos et silloin jo olisi lähtenyt kylpylään, isoäiti, olisin varmaan tullut puheillesi. En ole koskaan elämässäni ollut niin sekaisin ja hämilläni. Eihän minulla yleensä ole ollut mitään vaikeuksia osoittaa mielenkiintoani tytöille – mutta silloin tyttö on jo yleensä valmiiksi myötämielinen. Ei minua ole aiemmin kukaan *pelännyt!*

Joitakin päiviä myöhemmin Betty tuli kirjakauppaan ostamaan kirjoitusvihkoa. Hyvin vakava pieni nainen, joka keskittyi määrätietoisesti valitsemaan vihkonsa kansien väriä! Kiusoittelin häntä hiukan ja tunsin, että hänen vakavuutensa oli vain ujoutta ja että siellä takana oli jotakin, jota minä en voinut vastustaa, vaikka en edes tiennyt, mitä se oli.

Sitten tapasimme pari kertaa kadulla. Ensimmäisellä kerralla hän käveli käsikoukkua sietämättömän hyvännäköisen nuoren miehen kanssa, ja sydämeni muljahti ilkeästi. (Sinä varmaan sanot, että se oli minulle oikein. Ehkä olikin. Mutta ikävältä se tuntui silti.) Kun sitten muistin Chrissyn maininneen, että Betty asui täysihoidolassa veljensä kanssa, helpotukseni oli suorastaan huolestuttavaa. Siihen asti nimittäin olin koettanut itselleni vakuuttaa, että oikeastaan en lopulta ollut hänestä kiinnostunut, kunhan huvikseni häntä ajattelin.

Toisella kerralla yllättäen kohdatessamme hän oli yksin, ja tartuin heti tilaisuuteen pyytäen häntä seurakseni läheiseen kahvilaan. Mutta minut torjuttiin niin kylmän päättäväisesti, että

jäin seisomaan aivan hämmästyneenä pystymättä pitämään puoliani. Sinä, isoäiti, olet aina puhunut vain ylämaalaisten ystävällisyydestä ja vieraanvaraisuudesta. Olisit sentään voinut vähän varoittaa ylpeydestäkin!

Normaalisti olisin tällaisessa tilanteessa – jos olisin jaksanut vielä nähdä vaivaa – lähettänyt kukkia tai suklaata. Mutta epäilin vähän, että se ei auttaisi tässä tapauksessa. Ajattelin siis antaa periksi ja unohtaa hänet. Loppujen lopuksi hän *oli* tyttökouluinen, ja – no niin, meressä on paljon kaloja.

Ongelmallista oli se, että Chrissy puhui hänestä joka päivä, ja toisinaan näin hänet siinä tyttöjoukossa, jonka kanssa sisareni käveli koulusta kotiin. Eikä kumpikaan seikka ollut oikein hyväksi mielenrauhalleni. *Minun* mielenrauhalleni! Muistatko, isoäiti, kun sanoit, että kompastuisin vielä omaan näppäryyteeni, ellen lakkaisi hakkailemasta tyttöjä? Toivottavasti olet nyt tyytyväinen.

Viikot kuluivat, joululähestyminen, Naisopiston lukukausi päättyi. Joulujuhlasta tullessaan Chrissyllä oli maansuru siitä, ettei hän näkisi Bettyä moneen viikkoon, mutta hän kertoi aikovansa aamulla vielä asemalle saattamaan tätä junaan muutamien luokkatoverien kanssa.

En saanut olluksi. Ei kukkia tai suklaata tälle tytölle – vaan kirja. Livistin takaisin myymälään, jonne oli juuri päivällä tullut uutta antiikin runoantologiaa ja hyvin viehättäviä kirjanmerkkejä. Sujautin kirjanmerkin Sapphon kohtaan, kirjoitin kirjan nimiölehdelle omistuksen, joka oli kyllin mitäänsanomaton ollakseen sitomatta minua mihinkään, ja paketoin koko hoidon.

Sinä tiedät, isoäiti, miten läheisiä me olemme Chrissyn kanssa ikäerostamme huolimatta. Olet monesti itse sanonut

iloitsevasi hyvistä väleistämme ja vähäisistä riidoistamme. Mutta nyt olisit kyllä pahoittanut mielesi siitä, miten sydämettömästi pikkusisareni suhtautui veljensä herkimpiin tunteisiin.

Kun illallisen jälkeen menin hänen huoneeseensa puhelemaan ja sitten vähän kuin ohimennen pyysin, että hän antaisi aamulla asemalla pakettini Bettylle, hän purskahti nauruun ja oli kiusoitella minut hengiltä. Ja mitä tein minä? Kuuntelin häntä korvat punaisina ja puolustamatta itseäni sanallakaan.

Ilmeisesti se teki julmaan pojantyttäreesi vaikutuksen, sillä Chrissy heltyi ja oli sitten oikein sisarellisen suloinen. Hän lupasi hoitaa paketin perille, vakuutti vakuuttamasta päästyään, ettei kukaan kilpailijani odota Bettyä tuossa hänen kaukaisessa kotikylässään, ja sanoi koettavansa puhua puolestani.

– Voi Duncan, hän sitten sanoi eikä voinut taas olla nauramatta, se ilkimys, – me olemme usein isoäidin kanssa mietinneet, millainen tyttö sinut valloittaa, kun sinä olet niin mahdoton! Mutta nyt taitaa kyse olla siitä, valloitatko *sinä* Bettyn!

(En kai minä sentään mahdoton ole ollut, isoäiti? Minkä minä sille voin, että pidän tytöistä ja he pitävät minusta.)

Viime joulukuoli oli suoraan sanoen aika ikävä. Sinä et ollut juhlimassa sitä kanssamme, eivätkä mitkään tavanomaiset ajanvietteet kiinnostaneet minua. Sen sijaan minulla oli aivan liikaa aikaa miettiä kaikkia niitä huvituksia, joista Betty kotoaan Chrissylle kirjoitti.

Sisareni antoi nimittäin hyväntahtoisesti minun lukea kirjeet, vaikka en tiedä, oliko se minulle oikein hyväksi.

Uudenvuodentanssiaisia ja muuta roskaa! Minun mielestäni kunnon tyttöjen pitäisi istua vuodenvaihteensa kotona eikä

Lämmintunnelmainen kertomuskokoelma täynnä joulun taikaa!

On eräs hyinen joulukuun alun ilta Edinburghissa. Kesken jouluvalmistelujen Betty Stewart ja Duncan Fleming kohtaavat toisensa kadun vilinässä ja jäävät kertomaan verrattomimpia joulumuistojaan. Kotona Bettyä odottavat puolestaan isoäiti ja Rose lämpimän iltateen äärellä. Isoäidin joulutarina kaukaa vuosien takaa saa molemmat tytöt liikutuksen partaalle, ja odottava, lämmin tunne valtaa kaikkien sydämet.

Betty: Joulumuistoja on hurmaavaan Betty-sarjaan kuuluva spin-off-teos, joka kattaa tarinat ”Eräs kirje”, ”Joulumuistoja”, ”Uudenvuodenaatto Fort Williamissa”, ”Uusi vuosi New Yorkissa” ja ”Cathyn tarina”. Sarjassa on vaikutteita L. M. Montgomeryn, Louisa May Alcottin ja Mary Marckin klassikkoina tunnetuista tyttökirjoista.

Kaisa Ikola (s. 1974) on suomalainen historiantutkija ja kirjailija. Hänen monipuoliseen tuotantoonsa kuuluu niin historiallista romantiikkaa, feelgoodia kuin lastenkirjallisuuttakin. Skotlantiin sijoittuva Betty-sarja sai alkunsa Ikolan blogista ja on sittemmin kerännyt ympärilleen vankan fanikunnan.